

KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Katedra/Ústav: Katedra církevních dějin a literární historie

Posudek oponenta/oponentky na diplomovou práci

jméno oponenta/tky Zdeněk Beneš

Autor/autorka práce: Martin Drápal
 Studijní program/obor: Historické vědy, Církevní a obecné dějiny
 Název práce: Nazírání na islám v Českých zemích raného novověku očima
 Bartoloměje Paprockého a některých jeho jeho současníků
 Vedoucí práce: Mgr. Dušan Foltýn
 Rozsah práce: 231 583 znaků vč. mezer

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splňuje bez výhrad	splňuje s drobnými přípomínkami	splňuje s výhradami	nesplňuje
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	☒	☐	☐	☐
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)	☐	☒	☐	☐
Formální zpracování práce (celková struktura a její logičnost)	☒	☐	☐	☐
Dodržení stanovených zásad citačních pravidel; formální jednota poznámkového a kritického aparátu	☒	☐	☐	☐
Zpracování příloh	☒	☐	☐	☐

Celková typografická úprava	☐	☐	☐	☐
B. Obsahová kritéria				
Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich dosažení	☒	☐	☐	☐
Práce stanovených cílů dosahuje	☒	☐	☐	☐
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou	☐	☒	☐	☐
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy	☒	☐	☐	☐
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá jí	☐	☒	☐	☐
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle	☒	☐	☐	☐
C. Celkový přínos práce				
Tuto část je vhodné rozvést v bodě 5.				
	ano		Ne	
Práce je kompilační prací	☐	☒		
Práce se zabývá dosud nezpracovaným tématem	☐	☐		
Práce přináší nové poznatky	☐	☒		
Práce navrhuje nové metodické přístupy	☐	☒		
Práce má metodologický/teologický přínos	☐	☒		

2. Celkové hodnocení práce

(stručná charakteristika (v případě potřeby je možné užít zvláštní přílohy))

Předložená diplomová práce má charakter analytického, na konkrétních historických textech Bartoloměje Paprockého z Hlohov provedeného zdokumentování obecných tezí (topoi) o Turcích a islámu sdílených v raném novověku. Z toho vyplývá přínos práce, který ostatně sám autor uvádí na Závěru své DP a s nímž nelze než souhlasit (viz s. 148nn.). Původní záměr DP byl sice širší, ale - a jak je možné s autorem opět souhlasit - musel se ukázat jako heuristicky i časově příliš náročný. Téma práce bylo proto omezeno jenom na Paprockého, a to v jeho minimálním srovnáním s jiným/i texty. Pro hlavní porovnání byly zvoleny zápisky Marka Bydžovského z Florentýna. M. Drápal nerozvádí, proč byly zvoleny, ale nabízí se odpověď, spočívající v tom, že svým žánrovým charakterem odpovídá Paprockého textům; J. Kolár nazýval tyto "svody" informací "silva rerum", což odkazuje k jejich převážně informačnímu charakteru. Zde není možné nezmínit, že poměrně citelně posuzovatel práce postrádá odkaz na monografii E. Perů Vzrušující skutečnost (Ostrava 1984) a na její informační i metodologické využití. Mohla být využita i Kronika nová o národu tureckém (nové vyd. Olomouc 2013). Celkově lze však Drápalovu informační základnu považovat za relevantní a pro potřeby diplomové práce za dostačující.

Vzhledem k autorovu soustředění se na rozbor Paprockého soudů se nabízejí otázky obecnějšího charakteru, k nimž text vybízí, ale jež nejsou vyloženy přesně. Klade je tu tak k zamyšlení v záměrně vyostřené formě: Jaký je poměr víry a pověrčivosti v dané době? Co je pověrčivost a co jí odlišuje od víry (s. 15)? I u nejracionálnější uvažující myslitelů této doby najdeme upřímnou víru v démony či podobné "bytosti", viz Jean Bodin.

Logická výstavba práce odpovídá zvolenému analytickému záměru práce a umožňuje ve sledovaném tématu snadnou orientaci. Ke stylistické stránce práce lze podotknout, že na některých místech najdeme formulace, které mohly být zpřesněny či mohla být volena slova, více odpovídající "situaci": kardinál Cesarini jistě nebyl do Polska "seslán", nýbrž vyslán či poslán (s.), Kosmova kronika jistě není Paprockému soudobým dílem (s. 20), jak se mohli prchající Turci, kteří se "vrhali do moře" v něm "zastavit" (s. 82)? Jde o zbytečná přehlédnutí, která ruší celkově dobrý dojem ze stylistické úrovně práce. Také poznámkový aparát je dostatečný, formálně jednotný a odpovídající daným pravidlům.

Celkově lze konstatovat, že diplomová práce M. Drápala Nazírání na islám v Českých zemích raného novověku očima Bartoloměje Paprockého a některých jeho jeho současníků splňuje veškerá kritéria kladená na diplomovou práci na Univerzitě Karlově a doporučuji pro proto k obhajobě a klasifikuji ji známkou výborná.

3. Otázky a náměty práce k diskuzi při obhajobě

1/ V čem lze najít paralely mezi obrazem Turků/islámu v 15. - 17. století a dnešní situací?

Doporučení práce k obhajobě

doporučuji

Návrh doporučení k obhajobě: doporučuji, nedoporučuji

Datum: 3. 1. 2021

Podpis: